

Nro. 24

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Martzius 24 - ik napján
1807-ik esztendőben.

B é c s:

E most folyó Büjtmás Havának 19 ik napján a' Kristus kinszenvedéseiről való elmélkedés végett esztendőnként a' Csász. udvari fő templomban tartatni szokott áhétatosságok reggeli hét órakor el kezdődvén estéli hat óráig meg nem szüntek, a' mellyeken Császárné Eö Felsége Ludóvika Csász. Fő herczeg asszonyával, a' volt Insprucki Fejedelem Asszonnyal Ersébettel; néhai II. József Császár testvér hűgával, és az itt lévő tsil-lagos dámákkal, különbkülönb órákon meg jelen-ven buzgóan áhétatoskodtak.

Fek. Vass Várnegyének Fő Ispanságát a' Bat-

A a

tyáni Herczegi Ház örökségül bírván, a' Magyar Constitutio fűzérént, mindenkor az első szülött fiura szokott az szállani. Néhai Batthyán Lajos herczeg halála után, első szülött fiának, ifjú korára nézve, tettett Eő Császári Királyi Felsőge nek, Nagy Méltóságú Sárvári és Felső-Vidéki Gróf Szecsényi Ferencz Csász. Kir. belső Status Tanácsos Ur Eő Excellentiáját, Tek. Somogy Vármegyének mostani Fő Ispányát, azon Nemes Vass Vármegyének Fő Ispanságát viselő Adminis- tratorává tenni. ~

Hadi Tudósítások.

Mostanában semmi vagy Orosz, vagy Frantzia hivatal fzerént való tudositást nem vettünk a' Lengyel Ország i tsatázó piatzokról, annál egyebet, a' mi a' Warsaui közönséges újság levelekben az Ostrolenka mellett Februar. 16-ik napján esett verekedésről környüllásosan elő adatik. — Ebben a' verekedésben Eszra. és Müller Orosz Generálisok személyesen is jelen voltak, a' kik minokutánna minden tsapat seregeiket magokhoz vonták, és Möldvából hat gyalog regementet kaptak volna segítségre, ennektelette, Gróf Suwarow is a' vezérlésére bizatott 8000 emberrel magát hozzájok tsatolta, 's annál fogva az alattok való hadi nép 30000 főre szaporodott volna, Wysocki mellett olly feltétellel gyüllöttek öfzve, hogy a' Franczia nagy Armádiának jobb szárnyát nyughatatlanságba ejthessék. Generál Savary, a' Marsal Lannes corpora mostani vezérjének értésére esvén e' dolgot, és arról is bizo-

nyos lévén, hogy az ellenség őtet még támadni igyekezzen, G a z a n Generált eleibe küldötte, a' kiis mihelyt az Orosz sereg egy tsapatjára buk-
kant, azt mingyárt meg támadta, annak sok em-
bereit meg ölte, és nagy darab földre vissza haj-
totta. Azonban Ostrolenkára rohanván az ellen-
ség, az ott volt Fr. katonasággal üstökbe kapott,
egymást az útzakon hol előre, hol hátra üzték,
végtére vissza nyomattatván, azon Orosz Corpus
mellé tsatolta magát, melly G a z a n Generállal
álta! ellenbe volt. Ekkor mind a' két armádia
hadi rendbe állittatván, a' közönséges verekedés
el kezdődött, mellyhen mindentelől vissza veret-
tettek, és hátrálni kényszeritettek az Oroszok, a'
kik 2 zászlót, 6 ágyút, s leg alább 1500 embert vesz-
tettek és hagytak a' tsata piatzon. Három óránál
tovább üzték őket a' Frantzia seregek. Sok Orosz
tisztok ölettettek meg, a' kiknek neveiket tudni
nem lehet. — Generál Suwarowon veszedel-
mes seb esett. — De a' Frantzia részről is felelő
vált a' veszteség. Brigadiros Generál Campa-
na, mingyárt az ütközet kezdetében meg foszta-
tott életétől, — A' félni nem tudó Generál Ou-
dinot alatt, az esteli hajnalkor kezdődött lova-
sok közt támadt tsatában, kedves paripája agyon
lövetett. — Rigaud Generált egy puska golyo-
bis érte, de a' rajta esett seb nem veszedelmes.
A' következett napon, mihelyt a' Fr. armádia
szemei eleibe tünt az ellenség, azt mingyárt üző-
be vette, de tsak hamar eszre vévén, hogy tsak
néhány lovas lineából állyon, kergetésétől meg-
szünt. — Minden faluhelységek, a' mellyeken a'
Frantzia hadi nép keresztül marsirozott, Orosz

hadi foglyokkal, és az ármadiától el maradtakkal
dugyva voltakak.

A' Frantzia Császári testörző seregnék reser-
vája, avagy hátra hagyatott része, Páris-
ból Lengyel Ország felé való marsirozásában,
a' múlt Februarius 26-kán Berlinbe érkezett. —
Marsal Massena Warsauból a' nagy ármadia-
hoz hivattatott, és a' mint onnantudósítatunk, az
ötödik Frantzia hadi sereg az ő kormányára fog
bizattatni. — Az Olafz Országban lévő Fr. Ar-
madiának fő vezérjévé Generál St. Cyr nevezte-
tett ki.

A' Prussziai Eylaui igent véres ütközetről,
az 5-ik Martziusi Berlini Telegraphus, a' többi
közt ezt is meg jegyzi. A' Francia Csász. test-
örző lovas sereg kapitánya Anzoni az Eylaui
vérekedésben halálos sebbe esvén, a' tsata mezőn
maradt. Azoknak a' tiszt társainak, a' kik ötet
fel keresvén a' gyógyító házba vinni akarták, éle-
tének utolsó szempillantataiban így szólt: Hogy-
gyatok békét kedves barátim, örömet meg halok
a' betsüllet ágyán, az ellenségtől nyert ágyuktól
körül vétettetve. Semmit sem sajnálok annyira,
mint azt, hogy a' Császárnak 's hazámnak többé
nem szolgálhatok. Ezeknek ajánlom végső sohaj-
tásimat s. a. t.

A' Báró Bennigsen Generál Lajtinánt ve-
zérleése alatt lévő Orosz Armadiának, a' múlt Ja-
nuariusban történt tsatazásairól következő hi-
vatal szerént való tudósítást küldött azon vezér
Péttersburgba.

Jan. 7-ikén (az Orosz Kalendárium szerént 19-
kén) két vadász kompaniából és 200 Kozákokból

álló hadi nép küldetett *Wlastow* Ochristlajtinánt vezérlése alatt *Surquitenbe*, melly az ott vólt ellenséget éjjel meg támadván a' közül 100 embert le vagdalt, 18-at hadi fogságra ejtett. Részünkrol 2 vadász katona és egy Kozák sebesített meg. — Januar. 8-ikán (az új Kalendarium szerént, 20-ikán) tudtára adattatván Gen. Lajtinánt herczeg *Golycinnak*, hogy a' leg közelebb való faluhelységben *Lanheimben* legyen az ellenség, egy Kozák tsapatot küldött oda, a' kik egy egősz Fr. hufzár eskadront körül kerítvén, annak nagyobb részét öfzve aprították, kapitányokat, két tisztet, és 59 köz embert fogságra ejtettek — Jan. 9-ikén (21-iken) az Orosz armádia azokba a' kvartélyokba szállott bé, a' mellyekből az ellenség azon nap, reggeli 4 órakor, ki takarodván *Schuppenbe* ilig visszavonta magát. — General Major *Markow* azon napon egy Fr. tisztet és 7 köz embert fogott el. — Gen. Major *Barclaidé Tolly* jelentése szerént, azon 50 főből álló patrollirozó Frantziák közül, a' kikre *Bausen* falu mellett a' Kozákok bukkantak, 20 embert le vágtak, egy all tisztet és 16 köz embert el fogtak.

Az Orosz Armádiának fő hadi szállásáról *Liebstdt* ből következő újabb tudósítások küldettek Jan. 21-ik napján (Febr. 2-ikán) — Jan. 14-ikén, (23-ikán) minekélőtte General-Major *Markow*, és Gen. Lajtinánt *Gr. Ostermann*, a' kik közül amaz az előjáró sereggel *Heilsbergbe* és *Guttstadtba*, e' pedig két osztály sereggel és a' Gen. Major *Baggewut* tsupportjával *Seeburgha* olly véggel rendeltettek, hogy

ott az ellenséget éjjel fel lármázzák, 's nyughatatlanságba ejtsék, oda ki indúltak volna, a' fő hadi szállásra olly jelentés küldetett, hogy azon helységekben az ellenség hirtelen ki takarodott. — Generál Major Barclai de Tolly arról tudósította a' fő vezért, hogy ő egy hufzárokból álló eskadront, és 60 kozákot Werigin fő Strázsa-mester vezérlése alatt vizsgálódásra ki küldvén, ez Panenheim városka mellett két Fr. dragonyos eskadronra talált, annak nagyobb részét le vág-dalta, 's abból két kapitányt, és 25 köz embert el fogott. — Gen. Major Markow olly jelentést tett, hogy ő az elő sereggel (avantgardéval) Elditen helységhez jutván, és megértvén, hogy Liebstadtban két Fr. dragonyos, egy hufzár regiment, és néhány 100 főből álló gyalogság legyen, de hogy a' töllök való félelem miatt magát hátrább vonnya, az ellenség után ment, azt a' nevezett városkából ki üzte, és azon alkalmatossággal 18 tisztet, a' kik közt egy Obristhajtinánt is vólt, és 291 köz embert ejtett fogságra, 300-at pedig megölt. Mennyi vesztesége lett legyen Gen. Major Markownak, ő még arról izámot nem adott. Januarius 13-ikán (25-ikén) bizonyos tudósítást vett arról a' fő vezér, hogy Gen. Major Markow az elősereggel Liebstadthól ki marsirozván, az ellenséget, kinek 4000 főből álló serege magát Mohrungen felé vonta, üzöbe vette, 's annak ütőseregét (arriergardóját) utól érvén még támadta, és noha a' Marsal Bernadotte corpusától számosan mentek annak segítségére, mindazáltal még is két versben verte azt vissza. Egy Orosz regiment ellen két Fr. regiment ment puska vé-

gire szegezett bajonettákkal; mindazáltal olly há-
torsággal várta ez az Orosz sereg az ellenséget,
hogy minekelőtte 20 lépésre lett volna attól, meg-
fordultak 's hátra futottak a' Frantziák. De mi-
vel mind jobban jobban megekedett az ellenség
száma, tanátsosabbnak tartotta Gen. Major Ma-
rkw a' kormánya alatt volt Orosz elősereget hát-
rább vonni, mint sem magát és hadi népét a' ké-
tséges hadi szerentsére bízni.

Azonközben Gen. Lajtinánt Anrep halván az
ágyú ropogást, a' lovasság egy részével az Orosz
elősereg segítségére ment, az ellenséget ismét meg-
támadta, vissza verte, és 2 Fr. tisztet, 's 53 köz-
embert fogott el. Ebben a' verekedésben, melly-
ről semmi környúlállásos tudósítást nem vett még
a' fő vezér, az Oroszok résziről 500 embernél
több el nem hullott, és sebet nem kapott; ellen-
ben az ellenség veszteségét leg alább másfél ezer-
re tenni lehet. Ezt a' hadi szerentsét kiváltké-
pen való módon az Orosz ártilléria sebes tüzé-
nek és az Orosz gyalogság bajonettájának közü-
ni a' vezér. Azt mindazáltal felette sajnállya,
hogy ezen verekedésben Gen. Lajt. Anrep, a'
ki 2 hadi tisztet az ellenség meg vizsgálására ki men-
vén, egy bokorban rejtezett Frantzia stuttzos ál-
tal homlokba lövetett, hasznos életétől meg fosz-
tatott.

Gen. Lajt. herczeg Golyzin olly jelentést
tett a' fő vezérnek, hogy az Orosz Császár Adju-
tánsa herczeg Dolgorucki Oberster meg ért-
vén, hogy Marsal Bernadotte maga corpusá-
nak nagy részével Morungenből az Orosz elő-
sereg ellen, a' Liebstadti úton ki rukkolt volna,

a' kormánya alatt, volt Kurlandiai dragonyos regementnek három eskadronjával, az ellenség utóseregét meg támadta, abból sok embert levagdalt, mintegy 100 köz embert el fogott, sőt a' Marsal Bernadotte tábori bagazsiáját is el rablotta. Herczeg Dolgorucky Obersternek ezen vitézi tettét nagyon magasztallya, a' fő vezér Gen. Lajt. Bennigsen. — Végtére Gen. Lajt. herczeg Golizyn arról tudósította a' fő vezért, hogy azon napon, t. i. Jan. 14-ikén (26-ikán) a' Dóni Kozákoknak vezérjek Grekow arról bizonyos tudósítást vévén, hogy Licka falu mellett legyen az ellenség, maga regementjének egy részével oda ment, az ott volt lovasokból és gyalogokból állott Fr. tsuportot meg támadta, annak nagy részét öfzve aprította, és két tífztet, 's 42 köz embert rabságba ejtett.

Török Birodalom.

Hogy nemtsak az Orosz Birodalomnak, hanem Nagy Britannianak is hadat izent legyen a' Fényes Porta, a' már nem újság, minden Konstantzinápolyi közönséges és magános tudósítások bizonyították. Ennek a' következő környülállás tétetődik leg főbb indító okává. A' Konstantzinápolyi Császári udvarnál volt Anglus követ Lord Arbuthnot, az Orosz követnek onnan lett el távozása után, igen mérges és fenyegetődző szókkal élt a' Reis - Effendi ellen, olly bizodalomban lévén, hogy annál fogva a' Fényes Portát az Oroszok ellen indított háborútól el vonhattya. De ez előbbi feltétele mellett álhatatóssan meg maradván, Lord Arbuthnot attól tartott, hogy néki is

a' hét tornyos várba fog szállás adattatni. Arra való nézve mind ő, mind a' Konstantzinápolyban volt Anglus kereskedők titkon el készültek, fél-több jószágaikat éjjel a' canalisban volt Anglus fregatra hordatták, azon hajó kapitányával tett egyet értésből hozzá fölöstökömre mentek, és midőn ingyen sem vélték volna a' Muzulmannok, az Anglus követel együtt onnan titkon el mentek. Mivel ezen történetet világos had izenésre magyarázta a' Fényes Porta, azonnal Smirnába és több Török kikötőhelyekbe Tatárokat (igy neveztetnek ott a' kurirok) küldött oly parantsolattal, hogy az azokban találtató Anglus kereskedő hajók le árestaltattassanak, a' Dardanellákat jó védelmező állapotba helyheztettetni, és számos hajó sereget parantsolt ki készítettetni, mellyből 3 linea hajók már kézben vannak.

A' Fényes Portának Orosz Birodalom ellen ki adott manifestuma, avagy hadizenő hirdetménye következő képen vagyon: „A' leg régibb idők-től fogya, mindenkor a' békefséges traktáknak szoros még tartásoktól függött az emberi társaságoknak tsendefségek és bátorságok, a' kik azt meg ízegik, zurzavart és sok rendeletlenségeket okoznak e' világban. Minden igazságot ízeretű fejedelem, minekelötte kéntelenségből más Hatalmas-ság ellen háborút indítana, szorossan meg fontóllya teendő lépéseit. De az Orosz udvar a' szomszéd hatalmasságokon uralkodni, 's azokat lenyomni meg ízokván, a' másokkal ízerzett traktákat többire meg törí, a' nemzeteknek törvényeit hitetlenül meg rontja; de kiváltképen való módon annak a' Fényes Porta ellen való ellenséges felté

telei közönségesen tudva vannak. Nemtsak meg nem esmérte azon baratságos engedőségnek be- tsét, mellyet minden előfordúlt alkalmatossá- gokhan a' Fényes Porta eránta mutatott, sőt in- kább mindenkor bszszuságtétellel és gonoszság- gal visszonozta azt. Semmi jussa nem vólt az O- rosz Birodalomnak Krimiához; még is minden mesterségét arra fordította, hogy azon tartomány- nak függetlenségét el áshaffa, 's abban zürzavart inditson, végtére a' békesség közepette számos ha- di népet küldvén oda bé, azt erőszakosképen el- foglaltatta. A' mint közönségesen tudva vagyon, régtől fogva a' Fényes Porta Fejedelemsége alatt van Georgia; még is ezerféle utakon 's módo- kon annak polgári és politika jussaiba avatta ma- gát az Orosz Birodalom, 's végtére azt is hirtoka alá vetette a' nemzetek törvénye ellen."

"Azok a' Conzulok, a' kiket a' kereskedés fedezése végett a' Török Országi városokba kül- dött, a' Fényes Porta tisztviselőit meg veszteget- ték, jobbágyait el tántoritották, és azon hajóka- zásbeli szabadsággal, melly egyedül a' kereske- dés végett engedtetett nékiek, vissza éltek, Török jobbágyokat is hajokra raktak, 's az Orosz Biro- dalomba küldöttek. — A' Török jobbágyoknak és az Archipelagus szigetbéli hajóknak pátenseket osztogattak, 's annál fogva magokat sok Török hajóknak 's jobbágyoknak uraikká tették. A' Fé- nyes Porta és Orosz Birodalom közt szerzett ha- ratságos meg egyezés után, nagy reménységgel vólt az elsőbb az eránt, hogy az illy törvénytelen dolgokba az utólsóbb nem avattya magát ennek- utánna. De nagyon meg tsalta a' Fényes Portát

a' reménység, mivel annál több ellenséges feltételeit mutatta az Orosz Birodalom, és annyira ment hitetlenségében, hogy a' maga frigyos Társának tartományaiban belső nyughatatlanságot gerjesztett, a' Szerviai lakosokat eltsábitotta, pártosságra indította, pénzel és hadi szerzfámokkal segítette, 's annál fogva istápjok 's kalauzok lónn.

„Egyszer arra kért magának szabadságot, hogy Georgiának fő városába Tiflisbe, ott lévő hadi népének eleséget küldhessen. Ezt is meg engedte a' Fényes Porta; de evvel a' szabadsággal is vissza élt az Orosz Birodalom, mivel nemcsak eleséget, hanem hadi népet, ágyukat és minden féle tábori eszközöket szállított ki a' Fázus folyóviz partjára, az Anakárai erősséget el foglaltatta, és újabb erősségekkel szaporította meg. Midőn a' Fényes Porta, igaz jusson azt kívánta volna, hogy a' Pétersburgi Csász. udvar ezeket ne mivélné, a' Konstantzinápolyba volt Orosz követ mindenkor kétséges és meg nem határozott feleletet adott az ez eránt eleibe tett kérdésre.“

(A' többi következik.)

Francia Birodalom.

Azon négy kérdéseket, a' mellyeket a' Fr. Fő Kormányzók az Izraeliták Parisi első Gyülekezésének eleibe terjesztett, már az oda való Szinédrium is meghatározta. Az első kérdés a' sok feleségűséget; a' második a' feleségnek elbocsátását; a' harmadik a' Zsidóknak a' Keresztényekkel való öszve házasodásokat; a' negyedik a' más vallású polgárok eránt való egyeségeket tárgyazza.

Az első kérdésre ezt végzette a' Szinédrium. A' sok feleségüséget a' Mózes törvénye ugyan meg engedte, a' mely engedelmet mindazáltal a' Rabbik mindenkor attól függesztették fel, ha a' Zsidó férfiú egynél több feleséget is tarthatott és táplálhatott. A' Zsidó nemzetnek napnyúgoton lett széllyel ofzlattatása után, mindjárt magok által látták azt az Izraeliták, hogy ö nékiek az ő szokásaikat azon Statuaknak polgári törvényeikhez kell alkalmaztatni, a' mellyekben éltenek vala, és mingyárt akkor lemondottak a' sok feleségüségről. Ezen okból mondott a' 4790-ik esztendőben Wornatziában öfzve gyűlt Zsidó Szinodus átkot azokra, a' kik egy feleségnél többet vennének. Arra való nézve azt végzi, 's azt parantsollya, sőt vallásbeli törvénné teszi a' Nagy Szinédrium, hogy azokban a' Statusokban, a' mellyekben a' sok feleségüség a' polgári törvények által meg tilalmaztatva van, nevezetessen a' Frantzia Birodalomban es Olasz Országban, egy Izraelitának sem szabad egy feleségnél többet tartani, hanemha üt a' polgári törvény az el választás által élethen lévő feleséggel való öszve köttetése alól felszabadittya, a' mely polgári el választást, a' vallásbeli el választásnak is követni kell.

A' másodikra olly meg határozást tett, hogy a' Frantzia és Olasz Országbeli Rabbikusok addig semmi végzést nem hozhatnak a' házasszemélyeknek egymástól való el válásokról, míg a' polgári törvények azt meg nem engedik, 's arról hivatal szerént nem tudósítják őket. A' mely Rabbikus a' Szinédriumnak ezen vallásbeli ren-

delését meg nem tartya, hivataljának folytatására magát érdemtelenné teszi.

A' h a r m a d i k r ó l olly végzést hozott, hogy az olly Zsidó és Keresztény személyek közt való öfzve házasodást, melly a' polgári, törvények szerint megyen véghez, a' Zsidó törvények is helybe hagyják, állandó, és semmi átkot nem von maga után.

A' n e g y e d i k r e azt végzette a' Párisi Szinédrium, hogy minden Frantzia 's Olafz Országi, sőt minden tartománybéli Izraelitának kötelességében áll azon Statusnak jobbagyaival, a' mellyben ő lakik és él, jó egyességben és békességben élni, minden különböző vallású polgár társait szeretni, 's úgy nézni mint maga felebarátjait, kiváltképen azon okból, mivel azok is az ég és föld Teremtőjének esmérnek az Istent, és miela' Móses törvényének betűi és lelké is azt kívánják.

— Ezen négy pontokon' kívül még más fontos tárgyak is fordultak elő a' Nagy Szinédrium gyűlésében; nevezetessen azt uzsoráskodás, mellyről a' 2-ik Mártziusi ülésben igen gyökeres orátiót mondott a' Szinédrium mostani előülője Sinzheim Dávid, mellyet a' Magyar Kurir tisztelt Olvasóival summásan közleni méltónak tartjuk. A' tudatlanság és gyűlölség engedték meg, úgy mond, az Izrael népének az uzsoráskodást. De azt sem lehet tagadni, hogy a' mi hitünk sorsosi közzül is sokán a' törvény rendelésiről élfelejtkezvén, és az Izrael Istene fenyegetődzéseire semmit sem ügyelvén, uzsoráskodtak. Az uzsoráskodást tilalmazó törvény a' mérges kigyó tsipés éhez ha-

sonlitja azt, a' mellytől okoztatott seb eleinte nem fájdalmas, de minekutánna a' test ereibe a' méreg hó hat, öfzve vonásokat, 's halált okoz. Ezt az újálatos vétket ugyan menteni nem lehet, azt mindazáltal meg kell engedni, hogy az az Izráel népe hosszas és kegyetlen üldöztetésének és széllyelhányattatásának következése. Mivel olly nemzetek közt éltek, a' kik a' meg világosodás nagy mértékével ugyan ditsekedtek, de még is minden polgári és politicus jussoktól meg fosztották, a' közönséges hivataloknak viselésekre elégteleneknek tartották, és semmi kézi mesterséget gyakorlani nem engedték az Izraelitákat; végtére ezek is kéntelenek voltak tilalmas eszközökhöz nyúlni, a' szükség is arra kifizette őket. De ezen nyomoruságoknak, igasságtalanságnak, gyűlölségnek, és üldözésnek ideje már el mult, könyörülő szemekkel tekintett a' maga népére az Izráel Istene, már mi is polgári jussokkal élünk, rajtunk áll, hogy azoknak minden kötelességeit mi is bé töltsük, minden vétket és gonoszságot el távoztatni tartozunk; ezek között való az uzsorálkodás. Beszédjének végén az uzsorát az interestől megkülönböztette, és amazt törvénytelennek, ezt pedig törvényesnek tartotta. Mondott oratóbját mindnyájan nagy meg elégedéssel hallották és vették, és a' Furta dő (Burdegálisi tudós birtokos Izraelita) javaslására következő három tikkelyből álló végzést hozott a' Szinedrium: 1) Egy Zsidó sem vehet az olly hiti sorsosítól költsön adott pénzeért interest, a' ki azt a' maga familiájának táplálására vette fel költsön; ellenben 2) A' kereskedésre költsön adott pénzért interest venni

szabad, de csak annyit, a' mennyi abban a' Statusban, a' melyben lakik, a' törvény által meghatározott. — 3) És ezt mivelni nemcsak a' Zsidóval köteles a' Zsidó, hanem egyéb polgár társaival is.

Az Izraelitáknak polgári és politika tekintetéről avagy erányosságokról azt végzette ez' a' Szinédrium, hogy minden Izraélita, a' ki Frantzia és Olasz Országban született, neveltetett, és azokban törvényes polgári jussokkal meg ajándékozott, a' maga vallasa által köteleztetik azon Statusokat, mint hazáját úgy tartani, azt védelmezni, a' törvényeknek engedelmeskedni, és magát minden tselekedeteiben a' polgári törvénykönyv intézeteihez alkalmaztatni. Továbbá, hogy minden hadi szolgálatra felvétellett Izraélita egész katonasága alatt feloldoztatik a' vallásbeli kötelességektől.

Erre a' kérdésre: **Kötelesek e' az Izraeliták magzatjaikat kézi mesterségekre taníttatni?** azt végzette a' Szinédrium, hogy minden Izraélita, kiváltképen pedig a' Frantzia és Olasz Országbeliek, a' kik most polgári és politicus jussokkal élnek, kötelesek a' leg hatóságosabb eszközöket a' végre ki keresni, hogy a' munkához való szerezetet az ifjak' szivekbe béplántálhassák, 's őket a' szép és kézi mesterségeknek gyakorlásokra gerjeszthessék, melly szent vallásokkal is meg egyez, a' jó erköltsökre nézve szükséges, a' hazára nézve pedig igen hasznos, a' melly nélkül sok héverő emberek, és haszontalan polgárok találtatnak. Ennekfelette arra serkengette a' Párisi nagy Szinédrium a' Frantzia és O-

lász Országbéli Izraelitákat, hogy magoknak fekvő jószágokat szerezni igyekezzenek, a' mellyek leg alkalmasabb eszközök őket a' haza szeretére gerjeszteni, és mindazoktól a' foglalatosságoktól, a' mellyek az embert polgári társaik előtt gyűlölségesekké, 's utálatosakká teszik, el vonni, és tellyes tehetségek szerént azon iparkodjanak, hogy azoknak magok eránt való felebaráti szeretetüket, és betsültetéseket meg nyerheffék.

H i r a d á s.

A' Kerner és Vogel Pesten lévő Mobiliák Fabrikájokban ismét mindenféle leg újabb módi, és a' jó ízéréshez alkalmaztatott mobiliák, avagy házi bútorok talátnak; a' mellyek tudniillik vagy a' tsinosságra, vagy a' hafzonra szükségesek. Nevezetessen szép Kanapék, Pirutzok, Paphosok, nyugvó nyoszolyák, azokhoz tartozó székekkel egyetemben; Secretáriusok, író Commódok, Toilettek, 's köntöstartó Almáriomok, jádzó-írómúlató asztalok, zófák, mindenféle nyoszolyák, egy szóval mind azok a' tárgyak, mellyek egy jól készült és mobiliált házhoz meg kívántatnak.

Továbbá igen szép lusterek, falra való gertyatartók, és lampások, rézből, üvegből, és fából valók meg aranyozva, vagy meg ezüstölve, a' leg újabb módi rámakha tsinált tükördk, asztalon álló, vagy falon függő órák, nem különben, a' leg finomabb Floréntziai Alabastrom kőből, és kristály üvegből való asztali készületek elegendők talátnak a' fent nevezett fabrikában.

Végtére mindenféle fából készült szobák padimentomozására megkívántató táblák, nem különben különkülönbféle formájú szőnyegek foglaltatnak ennekutánna abban talátni. D. D. S.